

Söndagen e. Nyårsdagen 2019 - Ingemar Andersson (LFS)

Tekster: Psalt 124; 1 Sam 2:1–10; Rom. 6: 3-11; Matt. 3: 13-17; III Matt. 3: 11-12
Kristi dop. Dopot i helig Ande och eld.

Söndagen efter Nyårsdagen är dopets söndag och predikotexterna är knutna till Johannes döparens verksamhet. I vår predikotext talas dels om ett dop i vatten till omvändelse, dels om ett dop i den helige Ande och eld. Det säger oss att ordet ”dop” används i Bibeln i olika bemärkelser.

Några exempel: Israels barns vandring genom Röda havet kallas i 1 Kor. 10: 1-2 för ett dop: *Bröder, jag vill ni skall veta att alla våra fäder var under molnskyn och att alla gick genom havet. Alla blev i molnskyn och i havet döpta till Mose.* I Mark. 7 talar Markus om fariséers och skriftlärdas regler: *De håller fast vid de äldstes stadgar. Och när de kommer från torget äter de inte utan att först ha tvättat sig. Mycket annat har de också lärt sig att iakttä, som att skölja (annan översättning: **döpa**) bägare, kannor och kopparkärl.* Om sådana dop säger Hebr. brevets författare när han talar om Gamla förbundets ordningar: *Detta är en bild av den tid som nu är: gåvor och offer frambärs, men de kan inte fullkomligt rena samvetet hos dem som offerar. Liksom när det gäller mat och dryck och olika slags reningar (annan översättning: **dop**), så är det här fråga om yttre föreskrifter fram till tiden för en bättre ordning.* (Hebr. 9: 9-10). Och när Jesus talar om sitt förestående lidande säger han: *Men jag har ett dop som jag måste genomgå, och hur vändas jag inte tills det är fullbordat.* (Luk. 12:50). Vår predikotext talar om dopet i två bemärkelser: Johannes dop som ett omvändelsens dop och ett dop i helig ande och eld.

Om Johannes döparens uppdrag hade redan profeten Jesaja talat, om en ropandes röst i öknen, om en som skulle bereda väg för Herren. Och Johannes tillämnar detta på sig själv och sitt uppdrag. Genom honom skulle Herrens härlighet uppenbaras. Gamla testamentets siste profet, Malaki, profeterar om en Nya testamentets Elia, som skulle gå före Herren. Redan i moderlivet skulle han vara uppfylld av den helige Ande, och han skulle omvända många av Israels barn till Herren: *Han skall gå framför honom i Elias ande och kraft, för att vända fädernas hjärtan till barnen och omvända de olydiga till ett rättfärdigt sinnelag och så skaffa åt Herren ett folk som är berett.* En dag kom tiden för hans framträdande: *En man trädde fram, sänd av Gud. Hans namn var Johannes. Han kom som ett vittne för att vittna om ljuset, för att alla skulle komma till tro genom honom.* (Joh. 1:6-7). Skarorna samlas omkring honom. Många undrar vem han är. Kan han vara Messias? En delegation av fariseer, präster och leviter sänds ut från Jerusalem för att fråga honom. Men Johannes förnekar. Han är inte Messias. Men mitt ibland dem står en som de inte känner, och i jämförelse med honom, är Johannes ingenting. Jag är så ringa emot honom, att jag inte är värd att få göra honom den ringaste av tjänster. *"Jag döper i vatten. Men mitt ibland er står en som ni inte känner, han som kommer efter mig. Jag är inte värd att knyta upp remmen på hans sandaler."* I vår text återger Matteus Johannes ord så här: *Jag är inte ens värd att ta av honom hans sandaler.* För åhörarna var detta med sandalerna en tydlig bild. I 1 Mos. 14:22-23 berättas om hur Abram i en strid besegrade kung Kedorlaomer och befriade sin brorson Lot. Kungen i Sodom ville förhandla med Abram, men Abram vägrade: *Jag vill inte ta ens en tråd eller en sandalrem, än mindre något annat som tillhör dig...* Sandalremmen var tecknet på det allra minsta, den allra lägsta tjänst, och i jämförelse med Kristus ansåg sig Johannes inte värdig ens detta. För om den som nu skulle komma, hade ängeln sagt: *Han skall bli stor och kallas den Högstes Son, och Herren Gud skall ge honom hans fader Davids tron. Han skall vara konung över Jakobs hus för evigt, och hans rike skall aldrig få något slut..... Barnet skall kallas heligt och Guds Son* (Luk. 1:32-33, 35b). Och vem han var, som nu skulle träda fram, det hade blivit uppenbart för Johannes. Johannes var den som skulle bereda Herrens väg, skaffa åt Herren ett folk som var berett. Därför var han sänd att predika och döpa: *Jag döper er i vatten till omvändelse, men den som kommer efter mig är starkare än jag.*

”I vatten” – men det var inte blott och bart vatten. Det var ett vatten förbundet med Guds ord och löfte, och därför var det ett kraftigt verkande vatten. Så hade Gud handlat förr. Vid Jordans vatten hade han fäst sitt ord och löfte och gjort det till ett renande och frälsande vatten, till ett livets bad. När den arameiske kungens högste befälhavare Naaman hade blivit spetälsk, fick han genom en israelitisk flicka, som var krigsfånge hos Naaman, vetskap om Herrens profet Elisa, och att det där fanns hjälp att få mot denna dödens sjukdom. Han fick av Elisa befallning om att doppa sig sju gånger i Jordans vatten, så skulle han bli ren från sin spetälska. Och Naaman som först ville resa sin väg i vrede över en så befängd ordination mot spetälska, lät övertala sig att följa Herrens ord genom profeten – han badade

och blev ren. Inte för att Jordans vatten i sig besatt några speciellt renande eller läkande egenskaper – utan därför att Herrens ord och löfte var fästade vid vattnet. Och därför blev vattnet till ett livets bad. Så behagade nu Herren göra med Jordans vatten på nytt. När Johannes på Guds uppdrag, på hans ord och löfte, döpte i Jordans vatten, så var det, precis som det är med vattnet i det kristna dopet: Det är ett nåderikt livets vatten, ett frälsningens bad till ny födelse. ”Vattnet verkar det visserligen icke”, säger katekesen, ”utan Guds ord som är med och när vattnet.”

Johannesdopet

Det finns olika uppfattningar om Johannes dop. Påvekyrkan hävdar att det gav en ofullständig förlåtelse, att det inte verkade ny födelse. En del pietistiska kretsar anknöt här till påvekyrkan och lärde att Johannes dop inte var ett nådemedel, ett frälsningens bad som gav syndernas förlåtelse, utan en sorts lagförbund. Man kallade det ett bättringens dop till lydnad = förbättring, där den som lät döpa sig av Johannes ödmjukade sig, bekände sin synd, vände om och beredde sig att ta emot Messias. Det blev ett led i den botgöring, som skulle göra människan beredd att ta emot nåden. Ja, det fanns och finns sådana som hävdade och hävdar att det var lika stor skillnad mellan Johannes dop och det dop Jesus instiftade som mellan lag och evangelium. Men en sådan uppfattning grundar sig inte på Guds ord, utan på villfarande meningar om människans omvändelse, där människan i större eller mindre grad medverkar till sin omvändelse. Om Johannes dop vittnar Skriften att det var ett omvändelsens dop till syndernas förlåtelse: *Och han gick omkring i hela trakten vid Jordan och förkunnade omvändelsens dop till syndernas förlåtelse.* (Luk. 3:3) *"Omvänd er, ty himmelriket är nära."* - *Jerusalem och hela Judeen och hela landet kring Jordan kom ut till honom, och de bekände sina synder och döptes av honom i floden Jordan.* (Matt. 3:2, 5-6). *Johannes Döparen trädde fram i öknen och förkunnade omvändelsens dop till syndernas förlåtelse.* (Mark. 1:4). Johannes var sänd av Gud att döpa: *"...Han som sände mig att döpa i vatten..."* (Joh. 1:33). Det var ett dop till tro på Jesus: *Johannes döpte med omvändelsens dop och uppmanade folket att tro på den som kom efter honom, det vill säga på Jesus.* (Apg. 19:4). Jesus säger själv om detta dop i sitt samtal med Nikodemus: *Den som inte blir född av vatten och Ande kan inte komma in i Guds rike.* Också Jesu lärjungar döpte i Jesu namn och på hans uppdrag: *Därefter begav sig Jesus med sina lärjungar till Judeen, och där vistades han en tid med dem och döpte... Jesus fick veta att fariseerna hade hört att han vann fler lärjungar och döpte fler än Johannes – men det var inte Jesus själv utan hans lärjungar som döpte* (Joh. 3:22; 4:1-2). Skillnaden mellan vårt dop och Johannes dop är inte att det ena är lag och det andra evangelium. Båda dopen är nådemedel, till omvändelse och syndernas förlåtelse, till tro på Jesus. Men Johannes döpte till tro på Honom, som skulle komma, och vårt dop är ett dop till tro på Honom som har kommit.

Han skall döpa er i den helige Ande och i eld.

Jag döper er i vatten till omvändelse, men den som kommer efter mig är starkare än jag. Jag är inte ens värd att ta av honom hans sandaler. Han skall döpa er i den helige Ande och i eld.

När Johannes här talar om ett dop i helig ande och eld, handlar det om vad som skedde på den första Pingstdagen. Då visade sig tungor som av eld över apostlarna och de uppfylldes av den helige Ande. De fick särskilda Andens gåvor och kunde predika på olika språk för människorna som från olika håll samlats för att fira högtid i Jerusalem.

Men så talar Johannes om en annan eld än Andens eld på Pingstdagen. Om honom, som skall komma, säger Johannes: *Han har sin kastskövel i handen och skall rensa sin tröskplats och samla sitt vete i logen, men agnarna skall han bränna upp i en eld som aldrig släcks.*

När agnarna skiljs från vetet

Johannes är ett föredöme för alla predikare att efterfölja. Han predikade lagens hela allvar och evangelium i dess fullhet. Han förkunnar domen över oss, huggormens avkomma, och visar oss till Guds Lamm, som tar bort världens synd. Och han döpte med omvändelsens dop till syndernas förlåtelse.

Och så talar han om skördetiden under bilden av tröskarbetet då fälten har mejats och vetet samlats på tröskplatsen. Där bredde man ut sädesaxen och så ledde man oxarna runt, runt så att de trampade ut sädeskornen. Sedan kastade man med en kastskövel upp säden mot vinden, varvid agnarna blåste iväg och vetekornen föll ner på tröskplatsen, så att man sedan kunde smala ihop vetet och bärga in det på logen, medan agnarna samlades ihop och brändes upp.

Det är ingen svårighet att förstå vad Johannes predikar om. Det är den dag då ängeln i Upp.10 svär vid honom som lever i evigheternas evigheter att "tiden är ute", att ingen tid är mer – den dag då Herren på sin härlighets tron skall skilja de onda från de goda, agnarna från vetet.

Det blir den stora skilsmässans dag. Då går många som här levde tillsammans oåterkalleligen skilda vägar. Då samlas Herrens trogna, de som här funnit livet i tron på Guds Son, syndares Frälsare, in i den himmelska ladan, medan de som här visade bort Jesus och med honom nåd, salighet och frälsning, de samlas tillhopa och får gå till den eld som aldrig släcks, till den plats som är tillredd åt djävulen och hans änglar.

Den var inte avsedd för någon människa och ännu står vägen till räddning undan helvetet öppen. Tiden, nådatiden, är ännu inte ute. Det är Herrens nåd att det inte är ute med oss. Det är inte slut med hans barmhärtighet. Den är var morgon ny. Därför får du nu, nu på stunden lämna dig och ditt liv i din Frälsares hand, för tid och för evighet. Allt har han gjort färdigt. Amen.